

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS:

belső farkasutczában 81 szám alatt.

Megjelen a lap hetenkint négyszer u. m. v. sárnap, kedden, csütörtökön és szombaton.
Ara évnegyedre 3 ft. o. é. Hirdetési ár: négyhónapos sorát először 7 kr., másodszor 6 kr., harmadszor 5 kr. Hirdetés után 30 kr. bélyegdíj. Előfizetés a kiadó-hivatalnál kezeltetik.

KIADÓ-HIVATAL:

Középutca, STEIN J. könyvkereskedése.

Előfizetési felhívás

Lapunk folyama a jövő április 1-jén új évnegyedbe menvén át, tisztelettel kérjük fel t. cz. előfizetőinket további megrendeléseik megtételére.

Előfizetési ár:

Április-decemberi folyamra . . . 9 ft.

Félévre 6 „

Évnegyedre 3 „ a. é.

Az előfizetési pénzek lapunk kiadó-hivatalába Stein J. középutcai könyvkereskedésébe bérmentve küldendők.

(D) Az új életre aetherizált „Herm. Ztg.“ közelebről politikai féltékenységre jött azon körülmény miatt, hogy gróf Mikó ő nmlga, és b. Saguna püspök ő nmlga Bécsben megjelentek; s ezen körülményből alkalmat vesz magának azon állításra, hogy szedje rendbe gyorsan magát a nemes szász nemzet, vegye észre, hogy gróf Mikó a magyar, b. Saguna a román érdeket képviselik a birodalmi fővárosban, s gondoskodják a szász nemzet is egy comitéről, nehogy a más két nemzetiség által kijátszassék.

Nem tudjuk, ha való-e a „Herm. Zeitung“ ezen féltékenysége, vagy csak színlelt a végett, hogy a szász küldöttségnek Bécsben lehető állandósítását, vagy legalább is a szász nemzet előtt azon pénzkiadást igazolja, melyet az universitás pénztárából a Bécsbe utazandó azon küldötteknek szánt, kiknek feladata a hetes bizottmány munkálatának az udvarnál érvényt szerezni.

Valóban okunk van az utóbbit hinni; mert ha a hetes bizottmánynak az universitás által elfogadott munkálatát elemezzük, nincs szükség semmi bizottmányra, semmi követésre, mely ama munkálat eszméit az osztrák miniszterium előtt támogassa. Nagyon valószínűnek találjuk, hogy azok ottan kellő figyelemre fognak méltattni.

Igy szinte feleslegesnek látszik azon küldöttségre fordítandó kiadás; mert maga a munkálat a szász politika vezérének Rosenfeld urnak posta útján kézbesítette éppen úgy megteremné a koszorút a nemes universitás fejére azon hű ragaszkodásért, és a daczos magyar királyság területén általában páratlanul és egyedül álló hű alkalmazkodásért, mely ama munkálat eszméiben kitünik.

De a jobbágyi odaengedés kifejezésének ünnepléséhez végett szükséges a küldöttség; ottan pedig a küldöttségek nem saját költségükön uaznak mint a magyaroknál, tehát fontosságot kell annak tulajdonítani; s mi adhat nagyobb fontosságot mint azon gondolat, hogy ime gróf Mikó és b. Saguna fölmentek Bécsbe a magyarok és románok érdekében machinálni: rajta tehát siessen a szász küldöttség, sőt alakítsa ott comitévét magát, ne quid res publica detrimenti capiat.

Ki tagadhatja meg, hogy a „Herm. Zeitung“ ürügye nagyon ügyesen látszik kigondolva lenni, ha az ember a dolog mélyébe nem bocsátkozik. Ha azonban egy kissé mélyebben pillantunk a helyzetbe, látnivaló, mikép maga a „Herm. Ztg.“ is meg van győződve, hogy ő csak bábukat állít saját nemzete elébe, s titkon hamisan mosolyog.

Gróf Mikó Imre saját kormányzósága korában egy eszmét képviselt. Egy átmenetnek kívánt föllépése és népszerűsége által utat nyitni, mely az unio érvényesítése által a nemzet és uralkodás közti kegyeletes viszonyokat, az ő dynastikus érzelmek melegségével helyreállítsa.

Azt hitték, a korlátnoksági elnök ő nmlgával együtt, hogy egy országgyűlés habár az 1791-beli alakban is, alkalmas leendő arra, hogy benn a nemzetségek érdekeit kiegyenlítsse, a törvényt visszaállítsa, s bizalmat gerjesztve az uralkodó szívében is az iránt, hogy Erdély minden utógondolat nélkül egyedül a

törvényesség iránti kötelességérzetéből ragaszkodik az 1848-ban szentesített törvényekhez: azoknak az uralkodó fölség részéről fennhagyott revisioja által beilleszkeszhetik az unio alapján alakult viszonyokba úgy pedig, hogy mind a társnemzetiségek aggodalmait elenyészessenek, mind az uralkodás és a velünk kapcsolatban álló osztrák örökös tartományok érdekei kellőleg biztosítva legyenek.

E program életrevalóságának próbaköve egy a szerint szervezett országgyűlés lehetett volna; azonban a megyeiélet azon szabadabb mozgásában, mely a b. Kemény és gr. Mikó programjával egyedül lehetne összhangzó, a nemzetiségek bizalmatlansága élénkebben kezdett mutatkozni, s maga a magyar elem is egy visszaszökkenést 1848-ról 1791-re, saját törvényérzetével ellenkezőbbnek látott, hogysem ezen két diplomatánk céljai kellőleg támogatva lehetnek volna az országban, és a hangulat kezére játszott azon központi terveknek, melyeknek célja Erdélyt mind inkább különszakítani az anya királyságtól.

Az országos hangulat erőt adott ezen terveknek; de nem a magyarokkal oly igen ellenkezett románok, hanem a sokkal előrelátóbb szászok politikai irányja győzött.

Ismereteseink mindnyájunk előtt a b. Kemény és gr. Mikó lelépésének körülményei; más eszmék léptek a trón zsámolyához, s ebből könnyen felfogható, hogy a gróf Mikóék befolyása leszorított a térről. Így minden politikusi, ki a pártvezeték természetét ismeri, azonnal felfoghatja azt, miképp gróf Mikó nem mehetett a végett Bécsbe, hogy őt a magyar nézeteket a kormánykörben védelmezze. Ő exclja ott volt saját nézeteivel, azok félrevetettek; így most más nézetek szempontjára nem állhat, tehát befolyást ottan éppen nem is gyakorolt. Tehát ha nem lenne általában köztudomású dolog, hogy a nemes gróf egy szomorú atyai kötelesség miatt ment Bécsbe, hogy t. i. beteg leányát a nemes kedélyű s ártatlan lelkű Teleki grófnét gyógyíttassa: már a grófnak nyíltan kimondott programja megnyugtathatja a „Herm. Zeitungot“, hogy gróf Mikó a szász érdekeknek és szász politikának éppen nem lehetne most képes utjában állani.

Ha gr. Nádasdi, gróf Mikó tanácsát és elveit akarná igénybe venni, nem állott volna a korlátnokság élére b. Kemény helyett, ki gr. Mikóval szoros egyetértésben s egy véleményben vala. E két diplomatánk nem lehet most a kormányzásra befolyással, midőn onnan kilépett.

Ennyi észrevételt tartozunk tenni azon hírekre és féltékenységekre, melyek gróf Mikó ő exclja Bécsben mulatása alkalmából fölmerültek. A nemes gróf csak akkor lehet hatással hazája érdekeire nézve, midőn tanácsát megint a magyar király ő Felsége veendi igénybe. Erre pedig még most nincs kilátás.

A mi b. Saguna fennmulatását illeti, tudjuk, hogy az a patriárchatus érdekében van, és egészen vallásos természetű, habár háttérben állhatnak nemzeti érdekek. De hisz védje kiki nemzetiségét a minő téren lehet; azonban b. Sagunának is Erdély jelenlegi politikai situációjára nézve úgy hisszük nem sok ösztöne lesz befolyást gyakorolni. A program fel van állítva az új cancellari elnök által, az úgy van alkotva, hogy rajta változtatni, idomítani nem igen lehet; azon három nézet közt, mely lelépett államférfiaink, s a mostan szereplők, valamint másrésről a magyar nemzet, és a románok programjaiban jelentkezett, a mostani kormányvezet egyik „aut.“ At kell menni annak a megpróbáltatáson, vagy teljesen félretétetni. Ez idők szerint több kilátás van az első esetre.

Tehát a „Herm. Zeitung“-nak éppen legkisebb oka sem lehetett arra, hogy gr. Mikó ő exclja Bécsben mulatását egy szász comitével ellenőriztetni indítványozza. Felesleges gondoskodás.

A magyar kérdésről.

Az „Independance belge“ című brüsseli lap f. mart. 18-diki számában ügyeinkre vonatkozólag a következő sorok fordulnak elő:

„Gróf Apponyi György legutóbbi ittlétekor a császár által több ízben fogadtatott. Jó forrásból tudom, hogy

ő Felsége felszólította, egy oly combinatio kipuhatolására, mely a bécsi kabinet és Magyarország közti reconciliatio eszközését könnyíthetné.“ Minek értelme az: Beszélje ön reá honfitársait, hogy a birodalmi tanácsban képviseltessék magukat; a többire nézve majd rendbe jövünk. Gróf Apponyinak feladata volt tapogatózni Magyarországon, és visszatérve, előterjesztéseket tenni.

Az országbíró nem utasította véglegesen vissza a megbízást, azonban nem titkolá el, hogy az ohajtott eredmény csakis a magyar napi sajtó élén állók (?) által lenne eszközölhető.

Pestbe érkezve gróf Apponyi, Deák urhoz ment, megkérdezni őt a reconciliatio terve iránt. A nemzeti párt tiszteletteljes főnöke egyszerűen azt válaszolta, hogy a kérdéses terv az utóbbi magyar országgyűlés feliratában teljesen befoglaltatnék. Ezen felirat a legmélyebb megvitatásnak eredménye, és kifejezése a magyar nemzet által egyhangulag proclamált elveknek. Nem lehet az ő (Deák) hivatása, ki a felirat szerkesztője, annak elvét ostromolni.

Egyébiránt Deák nem tagadta, hogy az osztrák császár helyzete october 20-ika óta sokkal nehezebbé vált, mint ezen idők előtt.

Akkoriban ő Felsége, egy abszolút souverain összes jogait élvezte; azt teheté, mi neki tetszett, és következőleg visszaállíthatá a magyar alkotmányt a nélkül, hogy bárkinek is legkisebb észrevétele lehetett volna. Azóta azonban nem irta többé akarátának, mert a magyar trón jogait, a birodalom többi tartományainak jogaival összevegyíté.

A februáriusi patens csak nevelte a nehézségeket, és a bécsi centralisták ügyesen fel tudták használni e helyzetet, maguknak követelvén a jogot, a magyar ügyek rendezésére nézve.

Már most szükségessé vált, hogy a császár, fenntartván az osztrák népek alkotmányos jogait és szabadságait, a birodalmi tanácsból visszaszerezze teljes souverainitását mint magyar király; akkor azután érkekezhetni Magyarországgal, a Reichsrath beleegyezése nélkül, s akkor meglehetne vitatni a dynastiának Magyarországgal egy reconciliatio alapfeltételeit.

Gróf Apponyi eltávozván Deáktól, nem titkolá elkedvetlenedését, csalatkozását; és a conservatívek megújítják erőmegfeszítéseiket, hogy a pártvezérek közreműködése nélkül, eredményt eszközöljenek; mindez azonban hasztalan, minthogy a nemzet erősen el van határozva jogaitól és autonómiajától meg nem válni.

Ezen egész levélben (jegyzi meg a „P. N.“) csupán azon egy alapos állítás van szerintünk, hogy a fenforgó differenciák kiegyenlítésének, a végső stadiumban, egyedül a magyar király és a magyar országgyűlés közt kell a bécsi birodalmi tanács közbenjárta nélkül létrejönie, mert ősi törvényeink, az ország és Fejedelem közt az egy nádoron kívül semmi közvetítő elemet nem ismernek.

A prágai felhivatalos „Bohemia“ bécsi levelezője pedig, kibén a „Vaterland“ egy centralistikus birodalmi-tanács-tagra vél ismerni, a következő furcsa nézetet közli: „Egészen véve, ámbár határozottan a februári alkotmány hive vagyok, mégis épen abban, hogy félélség (Halbheit) van benne, ismerem fel állapotunk nehézségeinek okát. Ez annak dualismusa. Engedmény volt az Magyarország historiai joga iránt; kiegyenlítésnek kell vala annak lennie. A kiegyenlítés nem sikerült és nem is sikerülend. A kérdés tehát e szerint világos: az egész feloldoztassék-e a résznek, vagy a rész az egésznek? A kérdés annál könnyebb, mivel a nemzet által elutasított alkotmányhoz annak nincs joga; annál könnyebb, mivel azon engedmény a februári alkotmánnyal szemben a történeti jogot illetőleg félszeg és ezért elvileg semmi se volt, mivel az elvkérdésekben nem lehetnek történeti számok. És ha túl a Lajthán a jelszó „mindent vagy semmit“, erre a felelet: „semmit“, ez legalább jogilag meg nem támadható. És a felelet igen realis dologt is foglalhatna magában: a februári alkotmánynak az egész államrai kiterjesztését, egy birodalmi tanács felállítását és ezzel az austria államnak a szó igaz értelmébeni teremtését...”

A „Bohemia“ bécsi írója csakugyan egyenesen neki vágott a dolognak, s az ő „nesze semmi fogd megjól“ja teljesen megfelel azon jó indulatnak, melyet egy rétege a politikuskoknak táplál a magyar királyság irányában.

Kérdésen kívül hogyha az eröszak fenn körvonalozott programja alkalmaztatnék, az iröhoz hasonló gondolkozasnak a hódítás és verivorkolas theoriájának babérjain fetreghetnek talán egy pár évig; azonban az uralkodók, kiket dynastiájuk fenntartása végett legitim irány szokott vezérelni, nehezen mennek be ily teoriákba; mert a nemzetek elkezeredése nem igen szokta biztosítani valamely állam nagyságát. Van egyébiránt egy régi vers, a mely így hangzik: „sokat akar a szarka, de nem bírja a farka.“

Alpentes, mart. hó.

Ifj. Kristóf Miklós urnak e lap idei 21-dik száma alatt közölt czáfolata a múlt évben e lap 113. szám alatt irt cikkemre alaptalanul van írva, a mint az ide mellékelt ev. ref. egyház keblti tanács jegyzőkönyvi kivonatból is látható.

Hogy mibe követi ön Kristóf Miklós ur Kazinczi, Széchényi és gróf Teleki László elvét, annak semmi jelét nem láttuk, és azt semmi tétellel nem bizonyította be. Egyedül ön az az egész községben, ki az iskola építése körül semmi-

51. musnai egyház 3 frt, 52. bűgözi egyház 2 frt, 53. hodgyai egyház 4 frt, 54. süköi egyház 1 frt, 55. farszadi egyház 4 frt, 56. ócskai egyház 2 frt 40 kr., 57. bika-falvi egyház 80 kr., 58. sz. lászói egyház 1 frt, 59. dályai egyház 4 frt, 60. telekfalvi egyház 2 frt 51 kr., 61. écei egyház 1 frt, 62. kányád- és jászfalvi egyház 6 frt, 63. peteki egyház 6 frt, összesen 124 frt 96 kr. o. értékben.

Köszönet és áldás a kegyes adakozóknak. Kolozsvárt mártius 25-én 1862.

Bodola Sámuel,
ref. püspök.

KÜLÖNFÉLÉK.

— A helybeli műkedvelő-társaság, több darabokat hoztatván Pestről, előadásait folytatja, s midőn a jótékonyaság legközelebbi céljára, a „Magyar írók segély-egylete” van kitűzve, nem mellőzhetjük el kijelenteni teljes méltánylanságunkat; az intéző nemes gróf s a működő tagok mindnyájan bizton számíthatnak a közvélemény elismerésére, s az érdekeltek mély hálájára!

— Tudva van, hogy a növények zöld színét a nap-sugarak behatása okozza. Hervé Margon azonban kísérletekkel bebizonyította, hogy a villanyvilágosság, mely gőz-erő által mozgásba hozott delej-villanygép által idéztetik elő, szintén képes a növények zöld színének mesterséges úton előállítására.

— Mult évi dec. 16-án oly borzasztó felhőszakadás volt, hogy a mohamedánok szent városa Mekka néhány perc alatt úszott az árban. Sokan a próféta mecsetébe menekültek, de a víz ide is benyomult s 18 tudós ott fuladt. 300 ház úszdőlött, s a szent könyvtár egy része is elpusztult. A kárt 2 millió piasterre (egy piaster 9 uj kr.) becsülik. Arabiában igen ritkán esik, annál váratlanabban jött tehát a rettenetes felhőszakadás.

— A magyar földhitelbankra vonatkozólag, a pénzügyminiszterium oly elhatározást tett, mely annak létrejöttét remélni enged. Gróf Zichy Ödön engedélyt kapott, egy Székesszékhelyi és Eszék közti vaspályavonal mérnöki munkálatainak megkezdésére.

— Bukarestből írják: Febr. 10. éjszaka az itteni ref. magyar lelkesztő K. Koos Ferenczét kirabolták. Elvitték neje legszebb magyar öltönyeit s minden ékszerét, 30 db aranyat, s azok közt öt magyart. A kár mintegy 120—130 cs. k. arany. Az egyház és iskola is szenvedett 22 cs. k. arany kárt készpénzben. A rablók közül egy Fridrich Schmed nevű brassói szászot csakhamar megcsíptek, s nála egy pár gyertyatartót és egy pipaszárat meg is találtak, ki látva, hogy nem tagadhatja cselekedetét, megnevezte czinkostársait, kik közül az egyik kiszolgált osztrák katoná, németfiu, a másik egy bukaresti oláhfiu, ki Dumetrayi Csokoj néven ismeretes. Már egy hava, hogy ezt a rendőrség tudja, pozitív adatai vannak arra nézve, hogy e két madár itt lapang a székvárosban és a policzia nem tudja őket megkeze-reíteni, holott az ausztriai consulság is már kért izben megtalálta. Itt általános néphit, hogyha pénzét rabolnak el, az soha meg nem kerül, mert a rablók megosztják a túlóráikkal.

— A jezsuiták száma az egész kath. világban jelenleg 7231 főre fog, ezek közt 2203 francia.

— Egy Tutu nevű vadember, kit a világ körüli utjából már év előtt visszatért „Novara” gőzös hozott, s ki Bécsben a cs. k. államnyomdában megtanulta az emberiség legszebb találmányát, a nyomtatás mesterségét, — mult évben visszatért hazájába Új-Seelandba, egy kézi sajtót vivén magával, melyen most lázító kiáltványokat nyomtat, borsúra híván föl honfitársait az angolok ellen. Ebből csak az a tanulság, hogy még ily ártatlan eredetű sajtóval is lehet lázító kiáltványokat nyomtatni.

— Schnackenburgi végrendelet. Nevezett városban az árvíz alatt egy nő halt meg, kit nem lehetett eltemetni, mert a sírkert víz alatt volt. Midőn az árvíz lefolyt, a holttestemnek néhány bétig ismét állni kellett, mert az elhunyt végrendeletben elrendelte, hogy temetésükor hat vajás fánkot süssenek, egész Schnackenburgban pedig nem lehetett kapni tejet, sem vaját, és így be kellett várni, míg az elhunyt tehene megellett. E schnackenburgi történetet szórul-szóra a „Magdeburger Ztg.” közli.

— Ujjfaluból. (Vasmege) tudósítják a „N. N.”-t, hogy f. hó 17-ikén, reggeli 6 órakor nyolcz felfegyverzett rabló rohanta meg egy oitani zsidó szatócs boltját; kirabolták mindenét, s az egész falu népe nézte, mert azzal fenyegetődtek, hogy felgyújtják a helységet, ha ellenzésre talál-nak. A rablók aztán az apró pénzt s a kendőneműeket a bűnösök közé dobták, mely azt zsákmányolva kapkodta szét. Befogtak a kirablott kocsiába, s mindezek he-vezvétele után nyomtalanul tovább tünnek. — Örvendének, ha e hírt megcáfolnák.

— Nápolyban a Vezuv kitörése által károsodott torre del grecioai felségelyzésére bált rendeztek, mely 10,000 ducatit jövedelmezett. A belépti jegyeket előkellő bőlgyek árulták.

— Belák, cseh jórnalista tiszteletére, ki fogság-ból szabadon bocsátott, Prágában ünnepi lakomát ren-deztek, melyen 53 vendég vett részt. Reményi is jelen volt, és áldomást ivott a magyarok és szlávokra. Reményit prágai tisztelői eztist bilikommal lepték meg.

— Az utóbbi befogatások Párisban nemcsak polgári, de katonai egyénekre is teljesen több altisztre terjesztettek ki. Beszélnek vagy 30 egyénről, kik azonban nem vitettek börtöre, hanem Afrikába a büntető teleprek küldettek. A Párisban üldözöttek polgári egyének közül többen szeren-csésen megszöktek Svájcba, ezek között Arago István.

— A Magyar tudományos Akademia. A mai nap tartott rendkívüli ülésben felolvastatván a néhai gróf Teleki József-alapítványából 1862-re kibírdett 100 arany vigjátéki jutalomért pályázott művek iránt a bíráló bizottság jelentése, a jutalom az V. szám alattának, melynek címe: „A nőuralom,” jellegé: „A dió törve jó” ítéltet-oda. Felbontatván a szerző nevét rejtő jelígs levél, ki-virágolt, hogy a jutalomnyerő: Szigligeti Ede. A jutu-lomtól elesettek neveit jelígs levelek, az ülés rendeletéből annak folyama alatt elégettettek. — Kelt Pesten, a Magyar

Tudományos Akademiának 1862 mart. 19-én tartottt üléséből.

— A „Vaterland” néhány éppen most elhunyt osztrák katonai nagyság halála alkalmának a következő jelentéstel-jes cikket szenteli: „A régi hősök sirjokba szállának s elleneik is követik. Egy sereg férfi, kiknek nevét förtüllet-len dicsfényben őrzendi a történet, hg Windischgrätz, gróf Schliek, gróf Wallmoden néhány nap alatt egymás után bú-csuztak el az élettől, férfiak, kik néhéz napokban a trón-nak s a megtámadott birodalomnak oszlopai valának. Új korszak kezdődik, fájdalom nem a béke korszaka, ha nem új viharok-uj harcoké. Az új kor új hőseket kíván, s reméljük, hogy azok nem fognak hiányozni. Vi-gasztaljuk tehát magunkat az előttünk álló elkerülhetlen harcban (unvermeidlichen Kampfe) azon gondolattal, hogy azok kiragadnak minket minden nyomorából és zűrzavará-ból egy korszaknak, melyben oly ritkák a férfias jellemek, vigasztaljuk magunkat, hogy ők kárpótlást nyújtanak azon hű bajnokokért, kiket a halál föltün elragadtott! Így ir a bécsi lap, s borongó hangulata oly sejtéseket árul el, melyek a bécsi körök gondolkodásmodjára s kilátásaira nézve ér-dekes világot vetnek.

Nyilatkozat.*)

T. szerkesztő ur! Midőn a Brassóban megjelenő „Ga-zetta Transilvaniei” febr. 23-án kijött 15-ik számú lapjának cikkét olvastam, mely engemet aljason és alaptalanul nem kisebb bünténnyel vádol és rágalmaz, minő egy embernek meggyilkoltatása, nem tehetem, hogy addig is ne utasítsam vissza a teljesen alaptalan vádat, míg az általam illető helyre beadott panasz következtében elégtételt nyerek.

Hírlap utján azért nem polemizálok, mert a brassói lappal polemizálom nem lehet, mert bár mint is kitudom mutatni undok rágalma alaptalanságát, saját személem iránt való önzert tiltja azt, hogy vele harcoljak, ez önzertet pedig nem a születés, hanem a becület aristocratiája pa-raucsolja, mely csak magához hasonlóval szokott vitázni és a szantszándékos rágalomtól, mint gaszagtól, undorral fordul el.

Ezen önhöz küldött nyilatkozatom kérem juttassa be-cses lapja utján közudomásra, Kérem egyszersmind mind-azon lapszerkesztő urakat, kiknek egy aljason és alpta-lanul rágalmozott egyén becsülete szívén fekszik, szivesked-jenek e nyilatkozatomat becses lapjaikba felvenni.

Gróf Bánffy Béla.

POLITIKAI HIREK.

Angolország. London, mart. 17. A felsőház ülésében Normanby felirást indítványozott a turini és nápolyi ügy-nökségek azon sürgönyeinek előterjesztése tárgyában, me-lyek az utóbbi két év alatt előfordult sajtóperekre s a dél-olaszországi katonai parancsnokok kiáltványaira vonatko-znak. A marquis igen kimerítőleg tárgyalja a szárdinai pa-rancsnokok által elővetett erőszakoskodásokat, és részle-ten nyilatkozik az „Armonia” és más clericalis és bourbo-nista lapok üldözötése fölött. Azt állítja, hogy a királynő kormány Victor Emmanuel politikáját részrehajló szemek-kel tekinti, és reményli, hogy Russel lord nem fogja ismét tagadni a kellemetlen tényeket, s nem kísérleendi meg a szárd államférfiak barbarizmusát kimenteni. Russel lord ki-jelenti, hogy a kiáltvány, melyre a marquis vonatkozik, La Marmora tábornok által nem erősített meg. A tábornokot épen nem lehet szíkségtelen erőszakoskodással vádolni. Egy-uttal nem kell feledni, hogy a hadsereg az olasz nép kebléből származik, s hogy a pártok hevesességét és gyűlöletét a történelem tanúsítja. De bármily nagy szigor alkalmaztassék is a rablóbandák és a reactionarius lapok ellenében, azok-ért a királynő kormányát felelőssé tenni nem lehet. Csak az a kérdés, melyik jobb, az-e, hogy a volt kormány állitas-sék vissza Nápolyban, vagy hogy a jelenlegi megmaradjon. Ha elismeri is, hogy a jelen kormány alatt nagy rendtel-iségek és szokatlan szigor fordultak elő, másfelől nem taga-dhatni, hogy egyik részről szabadság és türelem, a másik részről pedig zsarnokság és vakhít állnak szemközt egymás-sal. Reméli, hogy a megbukott kormány soha sem fog többé visszaállíttatni. A sürgönyöket illetőleg kijelenti, hogy azo-kat szívesen előterjeszt, de kijelenti egyuttal azt is, hogy sok, a nemes marquis előtt rendkívül fontosnak tetsző körülmény felől a kormány egyetlen sőt tudósítást sem kapott.

Franciaország. Páris, mart. 17. Ha a tuileriák-ból kiszivárgó híreknek hinni lehet, Párisban éppen nem búsnak a Poroszországban uralkodó zavarok miatt. Ellen-ben a poroszok valószínűleg sajnálják, hogy Franciaország belviszonyai gátolják a császárt érélyes politikájára folytat-sában. Lehetetlen azon viszonyokat, melyeket a német poli-tikusok oly szívesen magyaráznának javukra, ugy kizsákmá-nyolni a császárnak, mint azt valószínűleg tenni fogná, ha szabadon és kényszer nélkül mozoghatna. Kormánykörökben állítják, hogy Bernstorff gróf, a párisi követi állomást fen-nartotta magának azon esetre, ha kényszerülve lenne tárczá-járól lemondani. Itt mindenesetre szívesen fogadnák a gróft, mert azt hiszik róla, hogy Ausztriának ellensége és igen kedvesen vették tőle már azt is, hogy Olaszország elismer-tetését megpendítette. A gróf ezen eszméje Oroszországnak azon nyilatkozatán szenvedett hajótörést, melyszert az ki-jelenté, hogy ez elismeréshez járulni semmi esetre sem fog, s ehhez még hozzá kell tennünk, hogy a turini porosz köv-et egy Hudson lord által sugallt, és Russell lord által Ber-linben melegen ajánlott röpiratban igyekezett bebizonyítani Olaszország elismeretésének szíkságos voltát.

A hivatalos „Moniteur” többek közt így okoskodik a porosz válságról: Németországban jelenleg minden szem Poroszországra van irányva és ezen valóban nincs is mit csodálkozni. Eddig a legnagyobb ritkaságok közé tartozott

*) A legmélyebb sajnálatot kell részünkről is kifejeznünk a miatt, hogy egyik ilyen kitűnő talentum ifjú mágnásunk irányára a hírlapi nyilvánossággal oly sötét visszaélés történt.

Saerk.

egy miniszterválság Berlinben, hol a hatalom kezelői nem függnek a kamráktól, hanem egyenesen és kizárólag csak a koronától. A kamrák feloszlatlak azért, hogy a conserva-tív elvek, a mennyire lehet, megővassanak: de valószíni, hogy ennek folytán a kabinet is némi változást kényszerít szenvedni. A helyzet annyira bonyolult, hogy belőle a leg-váratlanabb események származhatnak. Komoly kérdések fo-rognak a koczkán ugy ki-mint befelé, és Poroszország po-litikája valóban nehéz kísértésnek van alávetve. Mindenki-nek szabadságában áll ugyan számításokat tenni a lehető-seget illetőleg; de az ország előtt egyedül a kabinet felelős a következményekért.

Olaszország. Turin, mart. 17. Az „Opinione” sze-rint Rómában egy új rabléscapatot szerelnek a nápolyi ki-rályság ellen. Ezen csapatnak, mely legalább 3000 ember-ből fogna állani, nagyobb részeit idegen tiszték alatt, egy-része már utban van Calabria felé.

Nápolyban az alsóbb rendű papság „szabadelvű tár-sulatokat” alakít. Mondják, hogy egy pár százan a külön-böző tartományokbeli papok közül már beléptek e társula-tokba, melyeknek tulajdonképeni vezérelvök még nincs tudva. Az tény, hogy az arianoi püspök, ez idő szerint az egyetlen főrendű pap, ki a nemzeti párthoz állott, e társulatok el-nökségét vállalta, s a nápolyi bibornok érsek Riario Sforza egy januar 29-ről kelt levélben hivatalosan felszólítja, hogy ezen elnökséget tegye le.

A „Independence”-nak írják Rómából, hogy ott leple-zetlenül foly a toborzás Nápoly elleni újabb hadjáratokra. Goyon, ha figyelmeztetik az eljárásra, azt feleli: nincsenek eléggő utasításai. A Veranzi-féle ügyben tett nyomozások eredménye odaitt ki, hogy a pápai hatóság mindössze tizenhét, többnyire jelentéktelen ember ellen támaszthat ala-pos vádat.

Az olasz kormány erőlyesen tiltakozott Athenében egy gyanusnak nyilvánított olasz hajó igazságtalan letartó-ztatásáért.

Milano, martius 22. Garibaldi ideérkeett. Egy nyil-vános alkalmommal mondott beszédében Róma és Velenceze elfoglalását helyezi kilátásba, s fegyverkezést javasol a „rab-testvérek” megszabadítására.

Róma, mart. 20. Antonelli bibornok egy körjegyzé-ket bocsátott a hatalmakhoz, melyben szemére veti Fran-cziaországnak, hogy a Vatican és tuileriák között váltott titkos okmányokat nyilvánosságra juttatta.

Németország. Berlin, mart. 19. A hangulat ko-moly és leverit, de a nép magatartása tiszteletet érdemlő. A „Bresl. Ztg.” szerint, minden ellenkező állítások daczára kétségtelen, hogy a kamara feloszlatása előtti napon a leg-kiterjedtebb katonai elővigyázati rendszabályok tétettek. Mint hasonló körülmények közt szokott történni, a várost a legtöbb hírek járák keresztül kasul, melyek közt leg-újabb az, hogy a kormány egy új választási törvényt fog octroyálni. Ez azonban még nem valósult, s több szabadelvű lap azon biztos reményét nyilvánítja, hogy a jelen állapot csak átmeneti leend s a választások után egy új elhatározó válságnak kell bekövetkezni. A miniszterium egy általában nem fog heves ellenzésre találni; mert iránya és hivatása felől tökéletesen tisztában vannak, s rendelkezéseivel szem-ben az ország passiv magatartást követend. Az új miniszteriumot oly egyének coalitiojának tartják, kik néze-teik- és elveikre nézve határozottan a hübéri párthoz tar-toznak.

A „Köln. Ztg.”-nak egy brüsseli tudósítása szerint Bel-giumban a Poroszországból kapott hírek igen kellemetlen benyomást okoztak. Azt hiszik, hogy e lépésnek további kö-vetkezményei is kikerülhetlenek, mert alig lehetséges, hogy a porosz kormány az új választások eredményére nézve esá-lódsában legyen. Azonban attól félnek, hogy ez irány, a Poroszországban uralkodó szellem ellenében, ismét orosz és osztrák befolyásnak fog ott tért nyitni. Hogy Poroszország nemcsak a kurhesseni kérdésben fog Ausztriához közeledni, arról itt mindenki meg van győződve.

Görögország. Athéne, mart. 14. A Naupliából ér-kezett újabb sürgönyök következtében minden aggodalom eltűnt. A felkelők vezetői közt visszázkodás ütött ki, s gyako-rí szűkészek történnék. A királyi csapatok e hó 13-án megtámadták a felkelők előőrszeit s ily kiáltások között „Éljen a király!” egész a város főkapuja előtt fekvő Ponia külvárosig nyomultak. 23 ágyú s számos fogoly esett a ki-rályiak kezébe; míg ez utóbbiak vesztesége igen csekély.

Egy szent maurai sürgöny mart. 12-ről jelenli: Pént-eken e hó 8-kán Pagliocragliában két görög gőzös kötött ki Grivas tábornok laka közelében 470 katonával, kiket a kormány azért küldött, hogy Akarnaniában a gyanus egyé-neket fogdossák össze. A minthogy 35 embert részeit kato-nai, részeit polgári rendből valósággal befogtak, hajóra szállítottak s azzal vasárnapi elindultak Bonitza felé.

A syrai fölkelés történetét utólagosan ekép írják le: Az ottani parancsnok Leoszakos hadnagy felmondotta a kormánynak az engedelmséget, s erre legelőbb is létegy-verezte a helybeli kevés számú csendőrböket, kiszabadította és fölfegyverezte a foglyokat, s városi hatóságokat elfogatta, a várost hatalma alá kerítette, miután a lakosság különben is vele egyetértett. Azonnal egy kormánybiztosságot állitot-tak, mely két kiáltványt bocsátott ki, melyekben szemre-bányást tesznek a kormánynak, hogy a mérésklet és nagy-lelkűség tanácsának követése helyett mindig csak erőszakos rendszabályokhoz folyamodik; s követelik a nép sérelmei-nek orvoslását. Leotzakos a görög társulatnak egy gőzöst Tynosba küldötte, hogy az ottani helyőrséget elszállítsa (ez azonban visszautasította a hajót); egymást pedig Kythnosba, az ott őrzött államfoglyok kiszabadítására. Thermia sziget-nél a syrai fellázadt katonák megtámadták az „Amalia” hajón levő kir. csapatok által. A fölkelők elvesztették ve-zéreiket Leotzakos hadnagyt, Moroitiaist és sok közembert és önkénytest. A görög társulat hajója elvetétt a pénz és fegyverzett ismét vissza került a királyiak hatalmába.

Közelebből több francia, kik Siciáliában Garibaldi alatt szolgáltak, mint önkényes, Naupliába utazott. Ha a főbb hírek valósulnak, alkalmasint későn.

Ujabbak. Bécs, mart. 24. Windischgrätz hercegeért hadi parancs által nyolcz napi gyász rendeltetett a seregnél. A második dragonyos ezred örök időre Windischgrätz nevét viselendő. Az orosz hadsereg részéről küldöttség jelenik meg a temetésen az orosz császár rendeletéből.

— A birod. tanács alsóházának mart. 24-i ülésében előterjesztett a pénzügyi választmány javaslata a rendkívüli pénzügyi rendszabályokat illetőleg. Prazak és Grocholski ismét szót emeltek a szűkebb birodalmi tanács illetékessége ellen pénzügyi előterjesztések tárgyalására, s kijelentették, hogy a tanácskozáskorban nem fognak részt venni. Herbst, Kuranda, Rieger és Brinz a tárgyalás mellett szólottak. A vita folytatása 26-dikára halasztatott.

— A „Wiener Ztg.“ megcáfolja azon hirt, mintha gr. Forgách most Velenczében lett volna.

— Roma, mart. 23. Lavalette Párisba utazott.

— Páris, mart. 24. A császár fogadta a törvényhozó testület felirati küldöttségét. Beszédében felemlíté, mily érdekes látvány vala, midőn a vitatkozás folytatán a nyilvánulásra törő legszélsőbb véleményeket is kihallgattatá a szólás szabadság tisztelete. A közönség e kihallgatást belégyezésnek veszi; de a felirat elosztatandja a kétely homályát, a dolgokat valódi állásukban fogja feltüntetni s a bizalmat ismét helyreállítja. A császár meglepődéssel fogadja a kamara örületének nyilvánítását. Némely pénzügyi rendszabályok felizgatták a kedélyeket; pedig, mond a császár, egy rendszert csak egész összességében lehet megítélni. Különbösen a kérdések vizsgálat alá vétetnek, hogy a kamara ohajtásának megfelelőleg oldassanak meg. A császár így végzé beszédét: fejezték ki önköz tisztársainak elismerésem támogatásukért, mely a mint hiszem, soha sem fog nekem hiányozni; s biztossá teszem őket, hogy én nem kívánok a kamarától elválni, melynek felvilágosultsága és hazafiasága teljes biztosítékot nyújt az országnak.

— Turin, mart. 23. Hire jár, hogy Torrearsa a külügyi tárczát elfogadta.

— Konstantinápoly, mart. 22. „Laconia“ angol

gőzös Liverpoolból ma éjjel a Marmora tengeren „Colchis“ orosz gőzösbe ütközött, mely Salonik felé evezett. A „Colchis“ tíz perc alatt minden rakományával együtt elsüllyedt; 50 ember is odaveszett.

— Turin, mart. 23. A „Monarchia Nazion.“ a külügyi titkárnak egy körjegyzékét közli, melyben többek között ez áll: Olaszország elismerésének jogossága kétségen kivüli. Rómának a pápa lakhelyének s az olasz kormány középpontjának kell lenni. A velencei kérdés megoldása az olaszok kívánsága szerint európai szükségesség a közrend érdekében, miután a dolgok jelen állása, folytonos veszély az általános békére nézve. A déli csapatok egyesített fognak a rendes hadsereggel.

Távíratí tudósítás a bécsi börzéről

Martius 26-kán: Nemzeti kölcson 83.90. 5 % Metalliques 69.50. Bank-részvény 818.—. Hitel-részvény 196.30. Váltó Londonra 136.20. Ezüst 135.—. Arany 6.45 1/2.

Martius 24-én: Urbéri kárpótlási kötvény: Magyar országi 71.25. Erdélyi 67.75.

T. és felelős szerkesztő DOZSA DANIEL.

H I R D E T É S E K.

HIVATALOS.

(552)
430. c. m. 1862.

Hirdetmény.

A nemes Alsófehér-megyét, Ő cs. kir. apostoli Felségének 1861 november 27-ről és decemb. 18-ról kelt legfelsőbb elhatározásai folytán, képviselendő állandó bizottmány tagjai megválasztására jogosított azon nagyobb megyei földbirtokosok, kik 25 frt, vagy annál több földadót fizetnek, összeírattván, — miután ezen összeírás az ideiglenes földadó catasteri — még teljesen be nem végzett, s az egyéni felszámolások alapján ki nem igazított, annál fogva teljes hitelességgel nem bírható munkálatok alapján hozatott létre, felhívtnak mind azok, kiket ezen alapon választói jog illetet, miszerint az érintett összeírást e megye főispánja vagy helyettesénél bármikor is megtekinthetvén, — okadatolt felszámolásaikat 15 napok alatt attól számítva, mely napon ezen hirdetmény a lapban megjelent, nemes Alsó-fehér-megye főispánjához bejelentsek, ellen esetben csak is magoknak tulajdoníthatván, ha ezen jogukkal élhetésre a kifizetést határnapon túl alkalom nem nyújtandó részükre.

Kelt Nagy-Enyeden, martius 22-én 1862.

(554)
Sz. 4090.

Hirdetmény.

A cs. kir. gratzi orsz. törvényszéktől gr. Rindsmaul Ruprecht Farkas féle hitbizomány felbomlásával, annak minden hitelezői felhívtnak ezen hitbizományos vagyon iránti igényeiket, jelen hirdetmény utolsó hirdetési beiktatásától számított 6 héten belül, ezen országos törvényszéknek beadni, mivel ellenkező esetben e felhívási határidőnek eredménytelen eltelésével, a jelenlegi haszon-élvező gr. Rindsmaul Albert ur, bérházása iránt lépéseket teend. Grac, mart. 14-én 1862.

NEM HIVATALOS.

(555)

Haszonbéri hirdetés.

Báró Bornemisza Ignácznak ns. B. Szolnok-vármegyében, Bethlenhez egy óra távolságra fekvő apa-nagyfalusi rész jószág, jelen évi április 24 ik napjától kezdve 6 évre haszonbérbe lévő kiadó, — a vállalkozó bővebb felvilágosítást vehet Kolozsvárt, t. Ürmösi Sámuel urnál külső-szénuteza 47 szám alatt, kivel a szerződés is megköthető lézen.

(556)

Különös figyelmül.

Erdély testvérhon melyen tisztelt Mágnásai és közbirtokosainak. Két magyar bites mérnök, ki a román nyelvet is beszéli és ez ideig a tagosításnál a legszebb sikerrel működött, ohajtana Erdélyben a lehető legjutányosabb árért mérnöki vállalkozás jutni, nagyobb szerzői vállalatnál azon föltöl még perczentet is enged. Bővebb értekezést és ajánlatot elfogad „A. A.“ jegy alatt poste restante Székelyhid, Bihar-megye.

(553)

A Budai sorsjegyeknek

7-dik huzása

15-dik junius helyett e folyó év **április 30-kán** fog történni

30,000 o. é. frt főnyereménnyel.

A legkisebb nyeremény, mely ezen sorsjegyek mindenikével a legkedvezőtlenebb esetben is okvetetlen elérhető, **60 — 70 — 80 osztrák forintot** tesz.

Ezen vállalat Buda várossa 102 fekvő birtokai által van biztosítva, s ezen kívül még mint további biztosíték kezekednek, 1,200,000 frt. értékű sorsolható föld-teher-mentesítési kötelezvények az alólt nagy kereskedő háznak ellenőrsége mellett, a vállalat tartalma idejére ellátott alapörlesztési-pénztára által őriztetve. — **J. G. Schuller és társai**

Bécs, februar 1862.

Sorsjegyek kaphatók Kolozsvárt, DIETRICH SAMU kereskedésében.

(518)

CZIRIÁK TESTVÉREK

KOLOZSVÁRTT

ajánlják jól rendezett

Nürnbergi, vas-, fűszer- és festék-kereskedésüket.

Aruhely: Hidutezában, tulajdon házuknál, 302 szám alatt.

Nyomatott az ev. ref. főtanoda betűivel. (Bel-farkasutca 74 sz.)

(503)

ELŐLEGES FIGYELMEZTETÉS fogbajokban sinlödők számára.

A közszeretetet s méltánylást kivívott bécsi fogorvos

B L A U,

mint eddigéig úgy az idén is **julius, augusztus és szeptember** hónapokat Erdélyben fogja töltetni, ideiglenes lakásul **Brassót, Szebent, Maros-Vásárhelyt és Kolozsvárt** tüzvén ki magának, mely idő alatt minden fogbajokban sinlödőknek szolgálatját ajánlja. — Helyenkinti mulatásáról ugyanezen újságlap által fog a t. cz. közönség annak idejében értesíteni, mire minden fogbetegek ezennel figyelmeztetnek.

(591)

27/3 1862.

(6—6)

A kedvelt, kellemes zamatu valóóságos Schneebergi növény-szörp,

mint elősmert coyhitószert a hűlésből származott bajokban, u. m. a grippében, catharusban, köhögésekben, torokgyik- és gyuladásoknál, főleg a mell- és tüdőbajoknál; talátható

Kolozsvátt gyógyszerész **WOLFF J.** urnál. Továbbá: **Tordán** Wolff Gábor gyógyszer. **Beszterczén** Dietrich & Fleischer, **Dézsén** Krémer Sámuel, **Szegesvárt** Misselbacher J. B. **Lugoson** Arnold József, **Medgyesen** Breiner C. **Zalathán** Mégai J. **Szászvároson** Spech Gusztáv, **N-Bányán** Horacek József gyógyszer., **Szatmáron** Turoczkó D., **N-Váradon** Janky A. **N-Károlyban** Schöberl K. **K-Fejérvárt** Sándor R. gyógyszer., **N-Szebenben** Zöhrer J. F. **Debreczenben** Földt Nándor urnaknál.

Egy üveg ára 1 frt 26 kr. osztrák értékben.

Egyszarsmind a fentebbi megbízott raktáros urnaknál még kapható:

TYUKSZEM-KENŐCS, a legjelesebb a maga nemében, **Schmidt** cs. k. főorvostól.

Egy skatulya ára 23 kr. o. é.

Rr. Behr IDEGERŐSÍTŐ KIVONATSZERE az ideg és test erősítésére. **70 kr.**

Dr. Walter ugynevezett **KELETI VIZE**, Londonból, a köszvénybe szenvedőknek. —

Egy üveg ára 1 frt 5 kr. o. é.

Stub-Alpesi NÖVÉNYNEDV mell- és tüdőbetegségekben. Üvege **87 kr. o. é.**

STEIN JÁNOS

könyvkereskedésében Kolozsvárt, **Wittich Józsefnél** Maros-Vásárhelyt, **Dobray Nándornál** S-Udvarhelyt, **Barthos Domokosnál** S-Szentgyörgyön kapható:

A magyarnyelv szótára.

A magyar tudományos akadémia megbízásából készítették **Czuczor Gergely** és **Fogarasi János**, magy. t. akadémiai rendes tagok.

I. I. A—Általvér. Ára 1 frt,

UTI RAJZOK.

Irta ZOMBORI GEDŐ.

I-ső kötet: Magyarország, Austria, Morva és Csehország, Németország, Holland, Belgaföld, Angolország.

II-ik kötet: Franciaország, Schweitz, Savoya és schweitz határhegyek, Olaszország, Krajna, Karantán és Steierország.

A két kötet ára 2 frt.

Austriával-e vagy a nélkül?

Második öszinte szó a magyar nemzethez.

A „Restauratio vagy Revolutio“ szerzőjétől. Ára 50 kr.

Rákóczy Ferencz életéhez.

Zágoni **Mikes Kelemen** törökországi levelei.

A szerző saját kéziratából, életrajzi értekezéssel közli **Toldy Ferencz.**

2 kötet, ára 1 frt 50 kr.